

WOJEWODA PODLASKI
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3

GK-II.7511.2.2020.KP

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 i 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 2019 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zm.), art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1491), orzekam:

– umorzyć z mocy prawa postępowanie administracyjne w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Siemiatyczach z dnia 11 września 1964 r. dotyczącej ustalenia wykazu osób uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 4 kwietnia 2020 r. (wpływ do organu: 15 kwietnia 2020 r.) Jan Solka reprezentowany przez pełnomocnika Mariusza Solkę wniósł o stwierdzenie na podstawie art. 156 § 1 pkt. 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego nieważności decyzji Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Siemiatyczach z dnia 11 września 1964 r. (brak nr sprawy) o ustaleniu wielkości udziałów we wspólnocie gruntowej.

Skarżący domagając się stwierdzenia nieważności powyższej decyzji podniósł, że jako użytkownik wspólnoty oraz spadkobierca Witolda Solki, który był wieloletnim użytkownikiem gruntów wspólnotowych Wspólnoty Gruntowej wsi Starczewice ma uzasadnione wątpliwości, czy przedmiotowa decyzja z 1964 roku została wydana zgodnie z przepisami prawa, czy objęła wszystkie nieruchomości faktycznie użytkowane przez Wspólnotę Gruntową wsi Starczewice, czy w jej wydaniu brały udział wszystkie osoby uprawnione do udziału we wspólnocie, czy w czasie wydania decyzji osoby ujęte w decyzji żyły (czy decyzja nie została wydana w stosunku do osób, które nie posiadały zdolności prawnej), tj. czy została wydana zgodnie z art. 3, 6, 9 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 roku o gospodarowaniu wspólnotach gruntowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 703)”.
Mając na uwadze wniosek oraz całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie ustalono co następuje.

Mając na uwadze wniosek oraz całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie ustalono co następuje.

Wojewoda Podlaski, mając na uwadze powyższe żądanie, pismem z dnia 18 maja 2020 r., znak GK-II.7511.1.2021 r. wezwał wnioskodawcę do wykazania interesu prawnego do złożenia wniosku w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji

W odpowiedzi na powyższe Jan Solka reprezentowany przez pełnomocnika Mariusza Solkę pismem z dnia 25 maja 2020 r. (wpływ do organu: 28 maja 2020 r.) wyjaśnił, że ma interes prawny w zainicjowaniu i prowadzeniu postępowania, bowiem jest jedynym spadkobiercą po rodzicach w zakresie gospodarstwa rolnego położonego we wsi Starczewice, a tym samym ma ewidentny interes w uregulowaniu swoich praw we Wspólnocie Gruntowej wsi Starczewice. Podkreślił ponadto, że jego rodzice jako właściciele gospodarstwa rolnego, byli także osobami, które aktywnie i czynnie korzystały z nieruchomości wchodzących

w skład wspólnoty gruntowej wsi Starczewice. Wnioskodawca, zaś jako spadkobierca gospodarstwa, w sposób czynny korzystał z nieruchomości wchodzących w skład wspólnoty gruntowej wsi Starczewice, prowadząc własne gospodarstwo rolne. Do pisma załączone zostały ponadto dokumenty potwierdzające fakt posiadania gospodarstwa rolnego na terenie wsi Starczewice, postanowienie Sądu Rejonowego w Siedlcach o stwierdzeniu nabycia spadku po Witoldzie Solka i Eugenii Solka z dnia 26 kwietnia 2001 r., sygn. akt I Ns 236/01 oraz akty własności ziemi (5 sztuk), uproszczone wypisy z rejestru gruntów (5 sztuk), a także wydruki ksiąg wieczystych prowadzonych dla nieruchomości będących własnością wnioskodawcy (3 sztuki).

Wojewoda Podlaski pismem z dnia 28 września 2020 r. poinformował o wszczęciu z wniosku Skarżącego postępowania administracyjnego w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji. W toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego pełnomocnik Mariusz Solka pismem z dnia 05 stycznia 2021 r. poinformował o śmierci jego mocodawcy w dniu 18 sierpnia 2020 r. W związku z powyższym postanowieniem z dnia 29 stycznia 2021 r. Wojewoda Podlaski zawiesił prowadzone postępowania do czasu ustalenia spadkobierców po Janie Solka.

Pismem z dnia 23 kwietnia 2021 r. Mariusz Solka zwrócił się z prośbą o podjęcie zawieszono postępowania administracyjnego w związku z zakończeniem postępowania sądowego w sprawie nabycia spadku po wyżej wymienianym zmarłym.

Prawomocne postanowienie Sądu Rejonowego w Siedlcach I Wydziału Cywilnego sygn. akt I Ns 778/20 o nabyciu spadku po Janie Solka w całości przez syna Mariusza Solka wpłynęło do Wojewody Podlaskiego przez piśmie ww. sądu z dnia 31 maja 2021 r.

Biorąc pod uwagę powyższe, Wojewoda Podlaski postanowieniem z dnia 23 czerwca 2021 r., znak GK-II.7511.2.2020.KP podjął zawieszono postępowanie administracyjne w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Siemiatyczach z dnia 11 września 1964 r. dotyczącej ustalenia wykazu osób uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej.

W toku postępowania wyjaśniającego Wojewoda Podlaski podejmował działania zmierzające do odnalezienia kwestionowanej decyzji, jak również akt sprawy zakończonej zaskarżoną decyzją. Występował w przedmiotowej kwestii między innymi do organów prowadzących ewidencję gruntów i budynków, do archiwów państwowych czy do sądów wieczystoksięgowych z prośbą o dokonanie kwerend i przekazanie dokumentów.

Ponadto działania zmierzające do odtworzenia akt postępowania zakończonego kwestionowaną decyzją podjął Starosta Siemiatycki, niemniej jednak postanowieniem z dnia 31 sierpnia 2021 r. znak GG.6620.124.2.2020 stwierdził brak możliwości odtworzenia całości akt administracyjnych zakończonych decyzją Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Siemiatyczach z dnia 11 września 1964 r. (brak nr sprawy) o ustaleniu wykazu osób uprawnionych oraz wielkości przysługujących im udziałów we wspólnocie gruntowej wsi Starczewice.

W realiach niniejszej sprawy należy zwrócić uwagę na fakt wejścia w życie z dniem 16 września 2021 r. ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1491) – dalej jako „ustawa nowelizująca”.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 tej ustawy postępowania administracyjne w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji lub postanowienia, wszczęte po upływie trzydziestu lat od dnia doręczenia lub ogłoszenia decyzji lub postanowienia i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy ostateczną decyzją lub postanowieniem, umarza się z mocy prawa.

Wystąpienie przyczyny umorzenia postępowania z mocy samego prawa, stosownie do przepisu art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 2019 r. Kodeks postępowania

administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zm.) – dalej „k.p.a.”, powinno znaleźć odzwierciedlenie w formie czynności decyzyjnej organu.

Na uwadze należy mieć fakt, że decyzja której stwierdzenia nieważności domagał się Skarżący została wydana na podstawie obowiązujących w dacie jej wydania przepisów ustawy z dnia 29 czerwca 1963 roku o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. Nr 28 poz. 169) – dalej „u.z.w.g.”. Stosownie do art. 6 u.z.w.g. uprawnionymi do udziału we wspólnocie gruntowej są osoby fizyczne lub prawne posiadające gospodarstwa rolne, jeżeli w ciągu ostatniego roku przed dniem wejścia w życie ustawy (5 lipca 1963 r.) faktycznie korzystały z tej wspólnoty. Wykaz uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej oraz wykaz obszarów gospodarstw przez nich posiadanych i wielkości przysługujących im udziałów we wspólnocie, zgodnie z obowiązującym wówczas art. 8 ust. 2 u.z.w.g., ustalał w drodze decyzji właściwy do spraw rolnych i leśnych organ prezydium powiatowej rady narodowej. Na obszarze gromad, osiedli i miast nie stanowiących powiatów projekty takich wykazów sporządzały biura gromadzkich rad narodowych bądź właściwe organy prezydium miejskich rad narodowych lub rad narodowych osiedli. Natomiast w myśl treści art. 8 ust. 6 u.z.w.g. decyzje w sprawach wymienionych w ust. 1 i 2 podawano się do wiadomości uprawnionych do udziału we wspólnocie w sposób przyjęty w danej miejscowości oraz ogłaszano przez wywieszenie w lokalu prezydium gromadzkiej rady narodowej bądź miejskiej (dzielnicowej) rady narodowej lub rady narodowej osiedla na okres 14 dni. Po upływie tego okresu decyzję uważano za doręczoną wszystkim uprawnionym do udziału.

Istotnym jest, że decyzja ta ma charakter deklaracyjny i poświadcza powstały *ex lege* stan prawny istniejący w dniu wejścia w życie tej ustawy (tj. w dniu 5 lipca 1963 r.).

Na etapie postępowania wyjaśniającego nie udało się odnaleźć ani skarżonej decyzji, ani akt sprawy zakończonych jej wydaniem. Mając na uwadze fakt, że skarżona decyzja wydana została niemal 57 lat temu, brak jest możliwości ustalenia dokładnej daty doręczenia skarżonej decyzji, tj. zakresu dat w których podlegała ona wywieszeniu w siedzibie prezydium gromadzkiej rady narodowej.

Dowodem pośrednim na wydanie kwestionowanej decyzji są jedynie dokumenty archiwalne tj. „Rejestr wspólnot gruntowych na pow. siemiatyckim”, „Księga wspólnot gruntowych pow. siemiatycki”, których uwierzytelnione kopie zostały przekazane przez Starostę Siemiatyckiego przy piśmie z dnia 9 lipca 2020 r. znak GG.6620.201002.5.41.2020. Z treści dokumentu „Księga wspólnot gruntowych pow. siemiatycki” wynika, że „10.III.1964 r.” została wydana decyzja Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Siemiatyczach o ustaleniu nieruchomości gruntowych podlegających zagospodarowaniu na podstawie przepisów ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, która uprawomocniła się „28.IV.64 r.” Ponadto w kolumnie „Data otrzym. z G.R.N. projektu uprawnionych do udziałów” widnieje wpis „4.VIII.64”, zaś w kolumnie „Data wydania decyzji o ustaleniu udziałów we wspólnocie” wpisano - „11.IX.64”.

Z drugiej zaś strony, gdyby uznać, że decyzja nie została doręczona stronom to w istocie nie weszłaby do obrotu prawnego, jak bowiem stanowi art. 110 § 1 k.p.a. organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej. Wydanie decyzji przy zaniechaniu jej doręczenia skutkuje tym, że decyzja taka, tak naprawdę nie istnieje, a co za tym idzie postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji nieistniejącej w obrocie prawnym również byłoby bezprzedmiotowe.

Powyższe stanowi przesłankę o której mowa w art. 105 k.p.a.

Ustalając datę wszczęcia postępowania, należy mieć na uwadze art. 61 § 3 k.p.a., w myśl zapisów którego datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi administracji publicznej. W przedmiotowej sprawie żądanie Jana Solki reprezentowanego przez pełnomocnika Mariusza Solkę o stwierdzenie nieważności decyzji, zostało wniesione do organu **15 kwietnia 2020 r.** (data potwierdzenie wpływu odnotowana na wniosku).

Zatem Wszczęcie postępowania administracyjnego przez Wojewodę Podlaskiego w sprawie decyzji Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Siemiatyczach z dnia 11 września 1964 r. dotyczącej ustalenia wykazu osób uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej nastąpiło po upływie 30 lat od doręczenia kwestionowanej decyzji.

W związku z powyższym, w związku z art. 2 ust. 2 ustawy nowelizującej, postępowanie administracyjne jako wszczęte i nie zakończone ostateczną decyzją, z dniem 16 września 2021 r. podlega umorzeniu z mocy prawa. Oznacza to brak możliwości załatwienia sprawy poprzez wydanie decyzji merytorycznej, a tym samym postępowanie to jest bezprzedmiotowe, co uzasadnia wydanie decyzji stwierdzającej umorzenie postępowania w całości.

Nie jest też możliwe stwierdzenie, że decyzja Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Siemiatyczach z dnia 11 września 1964 r. została wydana z naruszeniem prawa na podstawie art. 158 § 2 k.p.a. Nie istnieje bowiem odrębny tryb postępowania w sprawie stwierdzenia wydania decyzji z naruszeniem prawa. Przeciwno takiemu stanowisku przemawia zarówno systematyka *Kodeksu postępowania administracyjnego* (rozdział 13 k.p.a., jak wynika z jego tytułu, dotyczy uchylecia, zmiany oraz stwierdzenia nieważności decyzji), jak i brzmienie art. 158 k.p.a. Przepis art. 158 § 1 k.p.a. stanowi, że rozstrzygnięcie w sprawie nieważności decyzji następuje w drodze decyzji. Natomiast zgodnie z art. 158 § 2 k.p.a. jeśli nie można stwierdzić nieważności decyzji z przyczyn, o których mowa w art. 156 § 2 k.p.a., organ administracji publicznej ogranicza się do stwierdzenia wydania zaskarżonej decyzji z naruszeniem prawa oraz wskazuje okoliczności, z powodu których nie stwierdził nieważności decyzji. Z brzmienia wskazanych wyżej przepisów wynika, że w toku procedury administracyjnej organ administracji musi w pierwszej kolejności zbadać, czy decyzja administracyjna dotknięta jest którąś z ciężkich wad wskazanych w art. 156 § 1 k.p.a. Może to zrobić tylko w toku postępowania o stwierdzenie nieważności decyzji. Spełnienie się jednej z przesłanek wskazanych w art. 156 § 1 k.p.a. musi z kolei spowodować ustalenie, czy brak jest przesłanek negatywnych, o których mowa w art. 156 § 2 k.p.a. (art. 156 § 2 k.p.a. zawiera tzw. przesłanki negatywne stwierdzenia nieważności decyzji stanowiące podstawę do wydania decyzji stwierdzającej wydanie decyzji z naruszeniem prawa). Dopiero wówczas art. 158 § 2 k.p.a. znajduje zastosowanie. Tak więc **nie można wydać decyzji opartej na art. 158 § 2 k.p.a. bez wszczęcia i prowadzenia postępowania o stwierdzenie nieważności** (*wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 7 stycznia 2009 r. sygn. akt I OSK 148/07, źródło: Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych*). Postępowanie o stwierdzenie nieważności zostało jednak - jak już wskazano - umorzone z mocy prawa.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji.

POUCZENIE

Od niniejszej decyzji służy stronie prawo wniesienia odwołania do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego, ul. Mickiewicza 3, 15-213 Białystok, **w terminie 14 dni od jej doręczenia.**

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję.

Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

Mirosława Wojciuk
Podlaski Wojewódzki Inspektor Nadzoru
Geodezyjnego i Kartograficznego
/dokument podpisano elektronicznie/

Otrzymują:

1. Marusz Solka
2. Starosta Siemiatycki (ePUAP)
3. Pozostałe strony postępowania zakończonego zaskarżoną decyzją oraz ich następcy prawni poprzez:
 - **wywieszenie na okres 14 dni** na tablicach ogłoszeń: we wsi Starzewice gm. Korczew, we wsi Wólka Zamkowa gm. Drohiczyn oraz w lokalach: Urzędu Gminy Korczew, Urzędu Miejskiego w Drohiczynie, Starostwa Powiatowego w Siemiatyczach i Starostwa Powiatowego w Siedlcach **Decyzję uważa się za doręczoną po upływie powyższego terminu jej wywieszenia.**
 - publikacji na stronach BIP: Urzędu Gminy Korczew, Urzędu Miejskiego w Drohiczynie, Starostwa Powiatowego w Siemiatyczach, Starostwa Powiatowego w Siedlcach, Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.